

**ŠIAULIŲ MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS
EKONOMIKOS IR INVESTICIJŲ SKYRIUS**

**SPRENDIMO „DĖL FIKSUOTO DYDŽIO PAJAMŲ MOKESČIO GYVENTOJAMS UŽ
VEIKLOS RŪŠIS, KURIOMIS GALI BŪTI VERČIAMASI TURINT VERSLO LIUDIJIMĄ,
IR LENGVATŲ, TAIKOMŲ GYVENTOJAMS, ĮSIGYJANTIEMS VERSLO LIUDIJIMUS
VEIKLAI VYKDYTI 2025 M. IR VĖLESNIEMS METAMS, NUSTATYMO“ PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

2024-08-01

Šiauliai

Parengto sprendimo projekto tikslai ir uždaviniai.

Parengto sprendimo tikslas – nustatyti fiksuoto dydžio pajamų mokestį gyventojams už veiklos rūšis, kuriomis gali būti verčiamasi turint verslo liudijimą, ir lengvatų, taikomų gyventojams, įsigyjantiems verslo liudijimus veiklai vykdyti 2025 ir vėlesniems metams, dydį.

Dabartinis sprendimo projekte aptariamų klausimų reguliavimas.

Sprendimo projekte aptariamų klausimų reguliavimas apibrėžtas Gyventojų pajamų mokesčio įstatyme (toliau – GPMĮ), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. lapkričio 19 d. nutarime Nr. 1797 „Dėl Verslo liudijimų išdavimo gyventojams taisyklių ir veiklų, kuriomis gali būti verčiamasi turint verslo liudijimą, rūšių sąrašo“ (toliau - Nutarimas Nr. 1797) ir Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2021 m. spalio 14 d. sprendime Nr. T-397 „Dėl fiksuotų pajamų mokesčio dydžių ir lengvatų, taikomų įsigyjant verslo liudijimus 2022 ir vėlesniais metais vykdomai veiklai, nustatymo“. GPMĮ 6 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad už per mokestinį laikotarpį gautas pajamas, nuo kurių mokestis sumokamas įsigyjant verslo liudijimą, mokamas savivaldybių tarybų nustatytas fiksuoto dydžio pajamų mokestis. Savivaldybių tarybos turi teisę savo biudžeto sąskaita taikyti fiksuoto dydžio pajamų mokesčio už pajamas, gautas iš veiklos, kuria verčiamasi turint verslo liudijimą, lengvatas. Nutarimo Nr. 1797 3 punkte rekomenduojama savivaldybėms iki einamųjų metų lapkričio 10 d. pateikti teritorinėms valstybinėms mokesčių inspekcijoms informaciją apie fiksuoto dydžio pajamų mokesčius, taikomus įsigyjant verslo liudijimus kitiems metams vykdomai veiklai, ir verslo liudijimus įsigyjantiems gyventojams taikomas lengvatas.

Sprendimo projekte numatytos naujos teisinio reglamentavimo nuostatos.

Šiaulių miesto savivaldybės mero 2023 m. rugpjūčio 14 d. potvarkiu Nr. M-736 „Dėl darbo grupės siūlymams dėl fiksuotų pajamų mokesčio dydžių ir lengvatų, taikomų įsigyjant verslo liudijimus, nustatymo pateikti, sudarymo“ buvo sudaryta darbo grupė, kuriai yra pavesta kiekvienais metais, nepažeidžiant teisės aktuose nurodytų terminų, pateikti išvadas ir pasiūlymus dėl fiksuotų pajamų mokesčio dydžių ir lengvatų, taikomų įsigyjant verslo liudijimus atitinkamais metais vykdomai veiklai.

Darbo grupė analizavo Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI) informaciją apie Šiaulių miesto gyventojų, įsigijusių verslo liudijimus, skaičių iš viso ir pagal atskiras veiklos rūšis, gautas pajamas bei gyventojams suteiktas lengvatas 2023 m., šiuos duomenis lygino su analogiškais 2022 m. duomenimis. Taip pat analizavo kitų Lietuvos Respublikos miestų (toliau - LR miestai) savivaldybių tarybų nustatytus fiksuotų pajamų mokesčio dydžius ir lengvatas už verslo liudijimus 2021/2023 m. ir 2024-07-01.

2023 m. verslo liudijimus iš viso išsiėmė 3 290 gyventojai, iš jų lengvatinius verslo liudijimus išsiėmė 2 008 gyventojai, arba 61 proc. nuo visų išsiėmusių verslo liudijimus. Už 2023 m. įsigytus verslo liudijimus į Savivaldybės biudžetą gauta 300,4 tūkst. Eur pajamų, lengvatų suma (negauta) sudarė – 166,5 tūkst. Eur. Žemiau, 1 lentelėje pateikiamas gyventojų, išsiėmusių verslo liudijimus, skaičiaus ir gautų pajamų už verslo liudijimus palyginimas 2021-2023 metais.

1 lentelė

Rodiklio pavadinimas	2021 m.	2022 m.	2023 m.	Skirtumas, 2023 m. lyginant su 2022 m.
Gyventojų, išsiėmusių verslo liudijimus, skaičius	3 021	3 127	3 290	+163 arba 5,2 %
Gyventojų, išsiėmusių verslo liudijimus su lengvatomis, skaičius	1891	1963	2 008	+45 arba 2,3 %
Gyventojų, išsiėmusių verslo liudijimus su lengvatomis, procentas nuo visų gyventojų, išsiėmusių verslo liudijimus, proc.	62,5	62,8	61,03	-1,8 arba 2,8 %

Rodiklio pavadinimas	2021 m.	2022 m.	2023 m.	Skirtumas, 2023 m. lyginant su 2022 m.
Mokėtina suma (gauta savivaldybės biudžeto pajamų už VL), Eur	240 049	260 577	300 437	+39 860 arba 15,3 %
Lengvatų suma, Eur	126 737	154 052	166 562	+12 510 arba 8,12 %

Pajamos iš verslo liudijimų 2023 m. savivaldybės biudžete sudarė 0,13 proc., o gyventojų pajamų mokesčio dalyje - 0,30 proc.

Populiariausios veiklos rūšys, kurioms 2023 m. buvo įsigyti verslo liudijimai, pateikiamos 2 lentelėje:

2 lentelė

Eil. Nr. pagal populia rumą	Veiklos pavadinimas	Veikl os kodas	Atitinkamos veiklos rūšies verslo liudijimus išsiėmusių gyventojų			Atitinkamos veiklos rūšies verslo liudijimus išsiėmusių gyventojų proc. nuo visų išsiėmusių verslo liudijimus
			skaičius iš viso	Iš jų: su lengvatomis		
				skaičius	proc.	
1	Kirpyklų, kosmetikos kabinetų ir salonų, soliariumų veikla	031	642	460	71,6	19,5
2	Prekyba tik ne maisto produktais	003	474	327	68,9	14,4
3	Prekyba	004	453	295	65,1	13,7
4	Gyvenamosios paskirties patalpų nuoma už vieną objektą (apgyvendinimo paslaugos (kaimo turizmo paslaugos arba nakvynės ir pusryčių paslaugos) neįeina)	051	354	200	56,5	10,7
5	Specialieji statybos darbai (statyb vietės paruošimas, stogų dengimas, pamatų klojimas, mūrijimo, betonavimo, hidroizoliaciniai darbai, pastolių ir darbo platformų statymas ir ardymas, dūmtraukių įrengimas), išskyrus pastatų ir kitų statinių apdailos ir remonto darbus Statybos baigimo apdailos ir valymo darbai	102	208	111	53,3	6,3
6	Kvalifikacijos tobulinimo ir papildomo mokymo veikla	103	181	70	38,7	5,5
7	Namų ūkio veikla (šeimininkavimas pobūviuose, butų tvarkymas, baldų ir kilimų valymas, daržų priežiūra, apželdinimas, malkų skaldymas, šiukšlių surinkimas)	034	114	87	76,3	3,4
8	Fotografavimo veikla (išskyrus fotoreporterių veiklą)	029	89	49	55	2,7
9	Drabužių siuvimas, taisymas	014	69	48	69,5	2,09
10	Aplinkos tvarkymas, gatvių valymas, sniego ir ledo šalinimas	105	69	49	71	2,09

2023 m. įsigyjant verslo liudijimus daugiausiai lengvatomis pasinaudoję asmenys nurodyti 3 lentelėje:

3 lentelė

Eil. Nr.	Verslo liudijimus įsigyjantys asmenys, kuriems taikomos lengvatos	kodas	Lengvatos dydis, proc.	Atitinkama lengvata pasinaudojusių gyventojų	
				skaičius	proc. nuo visų gyventojų, išsiėmusių verslo liudijimus su lengvatomis
1	Bedarbiai, įregistruoti darbo biržoje	102	50	791	39,4
2	Gyventojai, sulaukę senatvės pensijos amžiaus	101	60	393	19,5
3	Asmenys iki 29 m. amžiaus, kurie gyvenamąją vietą yra deklaravę sprendimą priėmusioje savivaldybėje	202	50	211	10,5

4	Mokinys arba studentas kuris mokosi bendrojo ugdymo mokykloje, įgyja pirminį profesinį mokymą arba studijuoja nuolatine studijų forma	106	100	198	9,9
5	Neįgalūs asmenys, kuriems nustatytas, kuriems nustatytas 45–55 procentų darbingumo lygis	111	60	149	7,4
6	Tėvai (įtėviai), auginantys neįgalų vaiką (įvaikį) iki 18 metų arba vyresnį neįgalų vaiką (įvaikį), kuriam nustatytas specialusis nuolatinės slaugos poreikis	105	50	46	2,3

Pagal VMI 2024 m. liepos 1 d. duomenis, gyventojų, išsiėmusių verslo liudijimus 2024 m. veiklai, skaičius yra 2815 gyventojų, iš jų: su lengvatomis – 1743. Gauta pajamų suma sudaro 246 668 Eur., suteikta lengvatų suma -147 886 Eur.

2024 m. gegužės 17 d. gautas VMĮ raštas, kur VMĮ pasidalino rekomendacine lengvatų forma, kurioje yra pakoreguoti lengvatų (asmenų su negalia) pavadinimai į atitikmenis pagal Lietuvos Respublikos Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymą, įsigaliojusį šiais metais. VMĮ atitikmenis derino su Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija. Darbo grupė siūlo atsižvelgti į VMĮ rekomendacijas ir atnaujinti lengvatų formą.

Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro 2023-07-19 įsakymu Nr. 4-403 „Dėl ekonomikos ir inovacijų ministro 2019 m. vasario 14 d. įsakymo Nr. 4-86 „Dėl apgyvendinimo paslaugų rūšių sąrašo patvirtinimo“ pakeitimo, patvirtintą Apgyvendinimo paslaugų sąrašą, kurio 2.2. papunktyje sakoma, kad „<...> kaimo turizmo paslaugos – apgyvendinimo paslaugos, teikiamos kaimo gyvenamojoje vietovėje ar mieste, kuriame gyvena ne daugiau kaip 3000 gyventojų<...> darbo grupė siūlo nenustatyti *konkrečioje savivaldybės teritorijoje* verslo liudijimo mokesčio „Apgyvendinimo paslaugų (kaimo turizmo paslaugos) teikimas“ (veiklos kodas 010). Šiuo metu įsigyjant verslo liudijimą „Apgyvendinimo paslaugos (kaimo turizmo paslaugos)“ (veiklos kodas 010) *konkrečioje savivaldybės teritorijoje* nustatytas 1 Eur mokestis.

Darbo grupė išanalizavusi esamą padėtį, kitų LR miestų nustatytus fiksuotų pajamų mokesčio ir lengvatų dydžius bei siekdama fiksuotų pajamų mokesčio dydžių pastovumo, siūlo (protokolas 2024-07-31 Nr. VAK-347) 2025 ir vėlesniems metams nustatyti:

1. tokius pat fiksuotus pajamų mokesčio dydžius, kokie buvo nustatyti nuo 2022 m., išskyrus:

1.1. nenustatyti fiksuotų pajamų mokesčio dydžio, taikomo įsigyjant verslo liudijimus „Apgyvendinimo paslaugų (kaimo turizmo paslaugos) teikimas“ (veiklos kodas 010) *konkrečioje savivaldybės teritorijoje*. (tokiai veiklos rūšiai, konkrečioje savivaldybės teritorijoje, verslo liudijimų neišduoti) (sprendimo projekto 1 priedas).

2. tokias pat lengvatų rūšis ir jų dydžius, kokie buvo nustatyti 2022 m., išskyrus:

2.1. padidinti lengvatos dydį nuo 50 iki 70 proc. verslo liudijimus įsigyjantiems „Tėvai (motinai, įtėviui, įmotei), auginantiems vaiką (įvaikį) su negalia iki 18 metų arba vyresnį vaiką (įvaikį) su negalia, kuriam nustatytas specialusis nuolatinės slaugos poreikis“ (sprendimo projekto 2 priedas);

3. Pakeisti lengvatų formą „Verslo liudijimus 2025 ir vėlesniais metais įsigyjantiems gyventojams taikomų lengvatų sąrašas“ pagal VMĮ rekomendacijas.

Priėmus sprendimą, galimos pasekmės

Teigiamos pasekmės: sprendimas atitiks šiuo metu galiojančius teisės aktus, bus išlaikytas mokesčių pastovumas, tėvai, auginantys vaikus su negalia, bus paskatinti dirbti įsigijus verslo liudijimą.

Neigiamos pasekmės: padidinus lengvatos dydį tėvams, auginantiems vaikus su negalia, pajamos į biudžetą sumažės. Suma nebus ženkliai, kadangi lengvata 2023 m. naudojosi 46 tėvai.

Priėmus sprendimą, keičiami ar pripažįstami negaliojančiais teisės aktai.

Priėmus sprendimą, nuo 2025 m. sausio 1 d. netenka galios 2021 m. spalio 14 d. sprendimas Nr. T-397 „Dėl fiksuotų pajamų mokesčio dydžių ir lengvatų, taikomų įsigyjant verslo liudijimus 2022 ir vėlesniais metais vykdomai veiklai, nustatymo“.

Sprendimui įgyvendinti reikalingi priimti papildomi teisės aktai.

Papildomų teisės aktų sprendimo įgyvendinimui priimti nereikia.

Sprendimui įgyvendinti reikalingos lėšos

Sprendimui įgyvendinti lėšų nereikia.

Sprendimo projekto antikorpacinis vertinimas

Sprendimo projekto antikorpacinis vertinimas atliekamas, nes šis projektas yra susijęs su atveju, išvardintu Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 8 straipsnio 1 dalies 3 punkte.

Sprendimo projektą parengė Šiaulių miesto savivaldybės administracijos Ekonomikos ir investicijų skyrius, Ekonomikos ir investicijų skyriaus vedėja – Aistė Petkuvienė. Tiesioginis rengėjas – Ekonomikos ir investicijų skyriaus vyriausioji specialistė – Ligita Balsienė, tel. (8- 41) 383 434.

Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai.

Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo vertinimas neatliktas, nes sprendimo projektu nėra numatoma reglamentuoti iki šiol nereglamentuotus santykius, ar iš esmės keisti teisinį reglamentavimą.

Skyriaus vedėja

Aistė Petkuvienė